

Relacje i transmisje z obrad parlamentarnych

IP - 23 M

Prezentowane materiały stanowią wybór opracowań i dokumentów dotyczących politycznych, prawnych i technicznych aspektów transmisji telewizyjnych i radiowych z obrad parlamentarnych w Hiszpanii, Szwecji, Włoszech, Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych Ameryki, w Australii, Niemczech, Francji i Kanadzie.

Telewizja spełnia w parlamencie dwie funkcje: wewnętrzną i zewnętrzną. System telewizji wewnętrznej obejmujący sale posiedzeń oraz biura administracji parlamentarnej umożliwia posłom i członkom obsługi śledzenie na bieżąco przebiegu debat oraz pełną rejestrację prac parlamentu dla potrzeb dokumentacji. System zewnętrzny zapewnia transmisję sygnału wizyjnego do sieci publicznych. Wzajemne relacje między tymi dwoma systemami, a także szczegółowe zasady rejestracji i transmisji obrad parlamentarnych, zawarte są w regulaminach parlamentarnych, specjalnych ustawach bądź w umowach między parlamentami a sieciami telewizyjnymi.

Spis treści

1. Transmisje telewizyjne z Izby Reprezentantów Parlamentu Australii
Materiały i Dokumenty BSE nr 70
2. Transmisje telewizyjne z prac Izby Reprezentantów

USA

Materialy i Dokumenty BSE nr 71

3. Transmisje z obrad Izby Gmin

Materialy i Dokumenty BSE nr 72

4. Transmisje obrad parlamentarnych w Hiszpanii, Szwecji i we Włoszech

Materialy i Dokumenty BSE nr 73

5. Jak obywatel może wyrobić sobie pogląd? Stosunek niemieckiego Bundestagu do transmisji telewizyjnych

Materialy i Dokumenty BSE nr 84

6. Parlament i telewizja we Francji

Materialy i Dokumenty BSE nr 85

7. Kanadyjska Izba Gmin a telewizja

Materialy i Dokumenty BSE nr 89

Transmisje telewizyjne z Izby Reprezentantów Parlamentu Australii

Abstrakt

Tryb przygotowań do wprowadzenia regularnych transmisji telewizyjnych z obrad parlamentu. Zasady rejestracji obrazu i dźwięku w parlamencie. Uregulowania prawne.

Spis treści:

1. Transmisje telewizyjne z Izby Reprezentantów Parlamentu Australii, Fragmenty z: *House of Representatives Practice*, Ed. A.R. Browning, Australian Government Publishing Service, Canberra 1989
2. Raport Specjalnej Komisji Izby Reprezentantów ds. Transmisji Telewizyjnych. Fragmenty z: *The Eyes Have It! Inquiry into the Televising at the House of Representatives and its Committees*, Australian Government Publishing Service, Canberra, August 1991.

Fragmenty z: *House of Representatives Practice*. Second edition. Ed. A. R. Browning. Australian Government Publishing Service, Canberra 1989.

Jedynie obszerne transmisje telewizyjne z obrad Parlamentu odbyły się w roku 1974, kiedy miało miejsce wspólne posiedzenie obu Izb. Całością transmisji, prowadzonych przez stację ABC, kierowała Wspólna Komisja ds. Transmisji z Obrad Parlamentarnych. Same zaś transmisje prowadzono zgodnie z Ustawą o transmisjach z obrad parlamentarnych, do której wniesiono poprawki dotyczące przekazów telewizyjnych i radiowych ze wspólnych posiedzeń obu Izb, oraz zgodnie z wynikającymi z ustawy postanowieniami przyjętymi przez Komisję. Poprawki do Ustawy o transmisjach rozszerzały, między innymi, całkowite uprawnienia określone w ustawie na wszystkie osoby zajmujące się bezpośrednimi transmisjami telewizyjnymi z obrad lub przygotowaniem relacji telewizyjnych z wcześniej nagranych materiałów.¹⁾ Poprawki do Ustawy o transmisjach odnoszą się, w tym kontekście, nie do transmisji z posiedzeń każdej z osobna Izby, ale jedynie do transmisji ze wspólnych posiedzeń. Ponad połowa każdego dnia obrad wspólnego posiedzenia obu Izb była transmitowana "na żywo" do wszystkich stanów Australii. Komisja zleciła stacji ABC przygotowanie jednogodzinnego programu zawierającego wybrane fragmenty z całości obrad wspólnego posiedzenia. Fragmenty te zostały wybrane i opracowane pod nadzorem urzędnika parlamentu.

Od roku 1984, zostały nadane dwie debaty budżetowe /.../.

Obecnie transmisje telewizyjne, takie jak z debaty budżetowej, weszły w skład sprawozdań z obrad Izby.

Wskazówki dotyczące transmisji telewizyjnych z dyskusji nad budżetem w roku 1988 były bardzo szczegółowe.

Uwzględniały one takie wymagania, jak to, że kamery powinny koncentrować się głównie na postaci przewodniczącego Izby lub przemawiającego posła. Dopuszczały przypadkowe, panoramiczne ujęcia Izby i galerii, jednak później kamera miała być skierowana na przemawiającego posła. Dozwolone były niepełne ujęcia przysłuchujących się obradom posłów, i niekiedy ujęcia omiatające Izbę (panning). O ile w trakcie transmisji mogły mieć miejsce ujęcia "reakcji", na przykład, ministrów i odpowiadających im "ministrów" z gabinetu cieni, o tyle nie mogły pojawić się ujęcia zakłóceń na sali. Izba Reprezentantów wyraziła także zgodę na transmisję przedstawianego przez Ministra Finansów (Treasurer), w kwietniu 1989, raportu o stanie gospodarki i reakcji opozycji na to wystąpienie.

Przemówienie inauguracyjne Generalnego Gubernatora oraz wszystkie czynności związane z otwarciem sesji Parlamentu stanowią kolejną okazję do transmisji telewizyjnych.

Przewodniczący Izby Reprezentantów od czasu do czasu zezwala na filmowanie, wyłącznie dla potrzeb telewizji, sali obrad, wtedy kiedy Izba nie ma posiedzenia. W innych przypadkach dozwolone jest filmowanie obrad Izby, z nagrywaniem dźwięku lub bez, dla innych specjalnych celów, jednak wówczas, przewodniczący Izby dokładnie kontroluje przebieg filmowania, jak i późniejsze wykorzystanie nagrania.

W maju 1983, Izba wydała oficjalną zgodę na telewizyjną transmisję z jej obrad w sieci zamkniętej. W Izbie zainstalowano kamery, które umożliwiały obserwowanie transmisji bezpośrednio z biur przewodniczącego Izby, przywódcy Izby, urzędnika ds. proceduralnych z ramienia opozycji (Manager of Opposition Business) oraz biur whips trzech partii (whips - członkowie Izby odpowiedzialni za informowanie członków swojej partii o planach działania Izby oraz za zapewnienie ich udziału w debatach i głosowaniach). Od roku 1989 posłowie mogli, za pomocą monitorów, śledzić przebieg obrad w swoich pokojach.

W raporcie z roku 1974, Wspólna Komisja ds. Transmisji z Obrad Parlamentarnych, poproszona o zbadanie celowości transmisji fragmentów dyskusji i obrad parlamentu, oświadczyła, że "transmisje telewizyjne tych fragmentów są w zasadzie celowe". Jednocześnie zaleciła, aby przed podjęciem przez Parlament ostatecznej decyzji w tej sprawie nastąpił okres próbnych transmisji w sieci zamkniętej. Komisja zaleciła także, aby na stałe upoważnić stację ABC do transmitowania dwóch programów zrobionych pod kontrolą kierownika Parlamentarnej Komórki ds. Transmisji. Programy te miały zawierać transmisje tzw. czasu pytań (Question Time) z każdego dnia obrad jednej z Izb, oraz jednogodzinne sprawozdania z obrad parlamentu nadawane podczas weekendu. Komisja poleciła, aby dostęp do taśm wideo Parlamentarnej Komórki ds. Transmisji został zagwarantowany każdej stacji telewizyjnej na ściśle określonych zasadach. Zasady te zostały przedstawione w wytycznych raportu Komisji i miały na celu:

"... określenie sposobu, zgodnego z ogólnie przyjętymi zasadami przyzwoitości, godności i dobrych obyczajów, który pozwoliłby ukazać mieszkańcom Australii pracę ich Parlamentu, poprzez rzetelne i bezstronne transmisje telewizyjne z posiedzeń Senatu, Izby Reprezentantów oraz publicznych spotkań ich komisji".

1

Parliamentary Proceedings Broadcasting Act (Ustawa nr 32 z 1974 r.).

Żadna z Izb Parlamentu nie przedyskutowała raportu i jego zaleceń.

Z czasem, nad problem przekazu telewizyjnego z obrad zaczęto dyskutować w innych parlamentach. Problem ten pojawił się także w publicznych debatach w samej Australii. Wspólna Komisja ds. Transmisji z Obrad Parlamentarnych przedstawiła w czerwcu 1986 raport dotyczący transmisji radiowych i telewizyjnych.²⁾ Komisja sugerowała, między innymi, aby:

- były możliwe transmisje telewizyjne z obrad obu Izb, jednak bez jednoczesnego obowiązku ich stałego transmitowania;
  - wskazówki przyjęte przy transmisjach z obrad nad budżetem zostały przyjęte jako wskazówki wstępne dla prowadzenia przekazu telewizyjnego, oraz by zostały one zaopiniowane przez Komisję;
  - pozwolono na filmowanie, wszędzie gdzie jest to możliwe, publicznych debat komisji w nowym budynku Parlamentu, oraz zezwolono na transmisje nagranych materiałów z obrad komisji;
  - utworzono Parlamentarną Sekcję ds. Przekazu Radiowo-Telewizyjnego i wyznaczono osoby na kluczowe stanowiska;
  - sygnał wizyjny, wytworzony przez system telewizji wewnętrznej Izby, był dostępny dla transmisji na żywo i retransmisji;
  - oficjalnie objęto całkowitą ochroną prawną obraz telewizyjny i dźwięk, udostępniane przez Sekcję ds. Przekazu Radiowo-Telewizyjnego, a względną ochroną prawną audycje radiowo-telewizyjne z obrad;
  - kontrolę nad sygnałem radiowym i telewizyjnym sprawowali przewodniczący Sekcji;
  - wykorzystano okazję do całkowitego zweryfikowania Ustawy o transmisjach z obrad parlamentarnych z 1946 r.
- Do maja 1989 Izba nie podjęła żadnej decyzji w sprawie wyżej opisanych sugestii, chociaż okablowano gmach Parlamentu na wypadek, gdyby zezwolono na transmisje telewizyjne z obrad, a system telewizji wewnętrznej zaczął działać.³⁾

2

VP 1983-84/134-5; "Televising and radio broadcasting of both Houses of Parliament and their committees", *Joint Committee on the Broadcasting of Parliamentary Proceedings*, PP 125 (1986).

3

Wskazówki techniczne dotyczące rejestracji tzw. przebitek w celu ich późniejszego wykorzystania w czasie transmisji telewizyjnych zostały ujęte w formie tabel (i umieszczone w sprawozdaniu

Hansard) 29 maja 1989.

Raport Specjalnej Komisji Izby Reprezentantów

ds. Transmisji Telewizyjnych

Fragmety z: *The Eyes Have It! Inquiry into the Televising at the House of Representatives and its Committees*, Australian Government Publishing Service, Canberra, August 1991.

Zakres kompetencji Komisji

Komisja zajmuje się transmisjami telewizyjnymi z obrad Izby Reprezentantów i jej komisji, uwzględniając w szczególności:

- (a) wnioski z okresu próbnego transmisji telewizyjnych prowadzonych od 12 lutego 1991;
- (b) opinie posłów i innych urzędników Izby na temat przebiegu okresu próbnego;
- (c) przydatność zasad regulujących transmisje telewizyjne z obrad Izby w okresie próbnym;
- (d) przydatność instrukcji dla kamerzystów;
- (e) trudności, na które napotkały stacje telewizyjne i radiowe, stosując się do zasad regulujących transmisje telewizyjne; oraz
- (f) inne sprawy związane z prowadzeniem przekazu telewizyjnego.

Wykaz zaleceń Specjalnej Komisji Izby Reprezentantów ds. transmisji telewizyjnych

Zalecenie 1

Komisja zaleca kontynuowanie transmisji na żywo i retransmisji fragmentów obrad Izby Reprezentantów (zgodnie z zasadami przedstawionymi w dalszej części tego raportu). /.../

Zalecenie 2

Komisja zaleca wniesienie przez rząd poprawek do Ustawy o transmisjach z obrad parlamentarnych z 1946 r., w części dotyczącej transmisji telewizyjnych z obrad Senatu i Izby Reprezentantów oraz ich komisji. /.../

Zalecenie 3

Komisja zaleca, aby:

- (a) Izba przyjęła poprawioną wersję zasad transmisji regulujących pracę stacji telewizyjnych, załączoną do niniejszego raportu /.../,
- (b) zasady te zostały ponownie rozpatrzone przed końcem sesji jesiennej Izby w 1993 r. /.../

Zalecenie 4

Komisja zaleca, aby posłowie Izby Reprezentantów biorący udział w pracach Wspólnej Komisji ds. Transmisji mogli uczestniczyć, w sposób od niej niezależny, w pracach związanych z określaniem warunków naruszania zasad transmisji przez stacje telewizyjne pracujące w Izbie Reprezentantów. /.../

Zalecenie 5

Komisja zaleca, aby:

- (a) Izba przyjęła poprawioną wersję instrukcji dla operatorów sprzętu audiowizualnego załączoną do raportu /.../,
- (b) instrukcje zostały ponownie rozpatrzone przed końcem sesji jesiennej Izby w 1993 r. /.../

Zalecenie 6

Komisja zaleca, aby:

- (a) Izba wyraziła zgodę na transmitowanie publicznych obrad swoich komisji;
- (b) poniżej przedstawione instrukcje znalazły zastosowanie przy transmisjach telewizyjnych z posiedzeń wszystkich komisji Izby; oraz aby

(c) instrukcje zostały ponownie rozpatrzone w ramach weryfikacji zasad regulujących przekaz telewizyjny z Izby w 1993 r. /.../

Zalecenie 7

Komisja zaleca, aby *Ustawa o transmisjach z obrad parlamentarnych z 1946 r.*, została poprawiona, na drodze ustawowej, w celu nadania formalnego kształtu ustaleniom dotyczącym transmisji telewizyjnych z obrad komisji. /.../

Zalecenie 8

Komisja zaleca, aby Wspólna Komisja ds. Transmisji poprawiła plan transmisji radiowych z obrad Izby Reprezentantów i Senatu. /.../

Zalecenie 9

Komisja zaleca, aby Biuro ds. Dźwięku i Obrazu (SAVO) rozpatrzyło prośby posłów, senatorów oraz wydawnictw o możliwość otrzymania pojedynczych zdjęć (stills) z transmisji telewizyjnej za zwrotem kosztów ich wykonania. /.../

Zalecenie 10

Komisja zaleca, aby rząd zasięgnął porady u Prokuratora Generalnego co do tego, które z instytucji mogą otrzymać przekaz telewizyjny z posiedzeń Izby (tj. sygnał dźwiękowy i wizyjny). Komisja zaleca, aby SAVO, w wyniku konsultacji, przygotowało i przedstawiło przewodniczącemu Izby kosztorys projektu rozsyłania sygnału do ministerstw, siedzib partii politycznych i innych użytkowników. /.../

Zalecenie 11

Komisja zaleca, aby SAVO rozpatrzyło możliwość przygotowywania cotygodniowego, godzinnego programu, relacjonującego wydarzenia w Parlamencie. /.../

Zalecenie 12

Komisja zaleca, aby została powołana grupa składająca się z przedstawicieli stacji telewizyjno-radiowych, Izby oraz Biura ds. Dźwięku i Obrazu w celu rozwiązywania wspólnych problemów w transmisjach z obrad Izby Reprezentantów. /.../

Proponowane zasady przekazu z obrad Izby Reprezentantów dla stacji telewizyjnych i radiowych

Prawo do transmisji

Izba zezwala na transmisje na żywo i retransmisje całości oraz fragmentów obrad Izby Reprezentantów, łącznie z debatą końcową, od dnia 12 września 1991.

Zasady przekazu

Wstęp do Izby Reprezentantów w celu transmisji telewizyjnych z jej obrad jest uzależniony od przestrzegania następujących zasad:

1. Źródło nagrań

Transmitowane, retransmitowane i rejestrowane na taśmie mogą być wyłącznie obrazy i dźwięki udostępniane przez Biuro ds. Dźwięku i Obrazu (SAVO).

2. Rzetelność i dokładność nagrań

Transmisje telewizyjne wykorzystywane mogą być jedynie w celu przedstawienia rzetelnego i dokładnego sprawozdania z obrad. Nie mogą być wykorzystywane dla:

- (i) potrzeb reklamowych partii politycznych lub prowadzenia kampanii wyborczych;
- (ii) ośmieszania i wyszydzania;
- (iii) celów komercyjnych.

Uwaga: W przypadku, kiedy fragmenty transmisji z obrad Izby są wykorzystywane przez stacje komercyjne, powinny one upewnić się, czy reklamy pokazywane przed i po nich są odpowiednie.

3. Charakter nagrań

Nagrania winny charakteryzować się zachowaniem proporcji w przedstawianiu różnych opinii wygłaszanych na sali obrad.

4. Kontekst

Fragmety obrad winny być pokazywane w odpowiednim kontekście.

5. Wypowiedzi usunięte

Nie mogą być retransmitowane wypowiedzi posłów, które są usuwane ze stenogramów lub protokołów posiedzeń, zarówno na prośbę zainteresowanych, jak i bez ich udziału.

6. Usunięcie z *Hansard* (oficjalnego sprawozdania z obrad)

Jeśli Przewodniczący Izby nakaze usunięcie wypowiedzi ze sprawozdania *Hansard*, w chwili gdy jest ona wygłaszana lub później, to ani treść tej wypowiedzi, ani polecenie przewodniczącego dotyczącej jej usunięcia i cała procedura z tym związana, nie mogą być retransmitowane.

7. Porządek obrad

Nie podlegają retransmisji sprawy związane z porządkiem dziennym obrad.

8. Ograniczenia techniczne

Zapis na taśmie winien być rejestrowany i odtwarzany z normalną prędkością, przy czym obraz winien być zsynchronizowany z dźwiękiem.

9. Loża Przewodniczącego

Wydarzenia mające miejsce w lożach nie są zaliczane do toku obrad i w zasadzie nie powinny być filmowane. Wyjątek stanowią wypowiedzi gości zasiadających w loży Przewodniczącego, do których zwraca się w swoim wystąpieniu Przewodniczący lub jego zastępca.

10. Przywileje

Zgodnie z odpowiednimi poprawkami pełne prawa wynikające z *Ustawy o transmisjach* przysługują tylko tym stacjom, które prowadzą transmisje na żywo, natomiast w ograniczonym zakresie przysługują tym stacjom, które retransmitują obrady bądź przekazują tylko fragmenty obrad.

11. Uwagi Przewodniczącego

Uwagi Przewodniczącego Izby Reprezentantów lub pełnomocnika Przewodniczącego dotyczące transmisji winny być respektowane.

12. Kary

Nieprzestrzeganie wyżej opisanych zasad może narazić stacje telewizyjne na następujące kary:

- (i) naruszenie przepisów po raz pierwszy - zakaz transmisji przez trzy dni;
- (ii) naruszenie przepisów po raz drugi - zakaz transmisji przez sześć dni;
- (iii) inne kary uzgodnione przez członków Wspólnej Komisji ds. Transmisji z Obrad Parlamentarnych.

Przypadki naruszenia przepisów są rozpatrywane przez członków Izby Reprezentantów zasiadających we Wspólnej Komisji ds. Transmisji z Obrad Parlamentarnych.

Uwaga: Powyższe zasady mogą podlegać weryfikacji.

Proponowane wskazówki dla kamerzystów

1. Generalną zasadą jest, że kamery powinny być skierowane na posła. Ujęcia jego sylwetki powinny ograniczać się do głowy i ramion.
2. Kamerzysta może samodzielnie dostroić lub zmienić głębię ostrości obrazu.

3. Dozwolone są ujęcia panoramiczne Izby podczas głosowania i tzw. czasu pytań. Ujęcia panoramiczne mogą być wykorzystywane przy innych okazjach.
  4. Dozwolone jest pokazywanie reakcji posłów:
    - którym na wcześniej wyrażoną prośbę udziela informacji przemawiający poseł,
    - na których wystąpienia powołują się uczestnicy debaty,
    - którzy zajmują specjalne miejsca.
  5. Jeżeli wymiana zdań między posłami jest zbyt szybka, aby mogła być zarejestrowana przez kamerę, można pokazać posłów we wspólnym, szerszym ujęciu, obejmującym również fotel Przewodniczącego Izby.
  6. Filmowanie łóż i miejsc zajmowanych przez doradców nie jest w zasadzie dozwolone, z wyjątkiem sytuacji, kiedy Przewodniczący lub jego zastępca zwracają się bezpośrednio do nich. W tym przypadku kamera może na krótko ukazać tę część łoża Przewodniczącego, w której siedzą doradcy.
  7. W przypadku nieparlamentarnego zachowania lub zakłóceń na sali obrad wywołanych przez publiczność, kamera winna zostać skierowana na fotel Przewodniczącego lub pokazać w panoramicznym ujęciu Izbę łącznie z fotelami Przewodniczącego i jego otoczeniem, jednak bez pokazywania samego zajścia.
  8. Nie są dozwolone ujęcia omiatające ławy poselskie (panning shots).
  9. Nie są dozwolone obrazy dzielone (split screen shots - pokazujące jednocześnie ujęcia z kilku kamer).
  10. Nie są dozwolone zbliżenia notatek posłów.
  11. Winny być respektowane uwagi dotyczące sprzętu audiowizualnego, wypowiediane przez Przewodniczącego lub wyznaczonego przez niego posła.
- Uwaga: Powyższe wskazówki mogą podlegać weryfikacji.
Tłumaczyła z języka angielskiego: Jolanta Karolczak (BSE)